

Elektroninio dokumento nuorašas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministerijai
El. p. ministerija@sam.lt

2017-02-28 Nr. 4-01-1686
Į 2017-02-12 Nr. (1.1.21-60)10-1227

DĖL ŠAKINĖS KORUPCIJOS PREVENCIJOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SISTEMOJE 2015–2019 M. PROGRAMOS VYKDYMO

Įvertinę pateiktą informaciją apie Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų priemonių plano (toliau – planas) vykdymą 2016 metais:

1. Atkreipiame dėmesį, kad:

1.1. Ne visos sveikatos sistemos įstaigos tinkamai įvykdė plano 1.7 priemonę¹, kadangi atskirose sveikatos sistemos įstaigų interneto svetainėse 2017 m. vasario 14 d. nebuvo duomenų apie asmenį (komisiją) sveikatos sistemos įstaigoje paskirtą vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę².

1.2. Ne visos sveikatos sistemos įstaigos tinkamai įvykdė plano 1.2³ ir 1.8⁴ priemones.

Vykdam planą 1.2. priemonę kiekviena sveikatos sistemos įstaiga iki 2015 m. gruodžio 28 d. privalėjo parengti ir patvirtinti Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 m. programos įgyvendinimo 2015–2019 m. priemonių plano priemonės detalizuojantį priemonių planą 2015–2019 m., o vykdam planą 1.8 priemonę sveikatos sistemos įstaigos interneto svetainėje kas pusę metų, bet ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 dienos, viešinti ataskaitą apie sveikatos sistemos įstaigos korupcijos prevencijos priemonių plano 2015–2019 metams vykdymą, tačiau atskirose sveikatos sistemos įstaigose minėti veiksmai nebuvo atlikti⁵.

1.3. Sociologinių tyrimų duomenimis sveikatos apsaugos srities institucijos nuolat patenka tarp

¹ 1.7 priemonė. Sveikatos sistemos įstaigos korupcijos prevencijos priemonių plano 2015–2019 metams bei patikslintos informacijos apie asmenį (komisiją), paskirtą vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę, duomenų ir kontaktų skelbimas įstaigos interneto svetainėje. Įvykdymo terminas – iki 2016 m. sausio 15 d.

² Pavyzdžiui, 2017 m. vasario 14 d. VšĮ Kauno klinikinės ligoninės interneto svetainės skilties „Korupcijos prevencija“ dalyje „Padalinys ar asmenys, atsakingi už korupcijos prevenciją“ buvo įrašas „Informacija rengiama. Informacija atnaujinta 2016-11-13“.

³ 1.2 priemonė „Sveikatos sistemos įstaigos Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 m. programos įgyvendinimo 2015–2019 m. priemonių plano priemonės detalizuojančių priemonių plano 2015–2019 m. (toliau – Korupcijos prevencijos priemonių planas 2015–2019 m.) parengimas ir patvirtinimas“.

⁴ 1.8 priemonė. Sveikatos sistemos įstaigos interneto svetainėje ataskaitos apie korupcijos prevencijos priemonių plano 2015–2019 metams vykdymą skelbimas“. Įvykdymo terminas – ataskaitą skelbti kas pusę metų, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 d.

⁵ Pavyzdžiui, 2017 m. vasario 14 d.:

- VšĮ „Rokiškio psichiatrijos ligoninės“ interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“ viešinama VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės 2015–2017 m. korupcijos prevencijos programa, patvirtinta VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės direktoriaus 2015-02-10 įsakymu Nr. 13, ir šios programos įgyvendinimo 2015–2017 m. priemonių planas t.y. VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės 2015–2017 m. korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo 2015–2017 m. priemonių planas neatnaujintas atsižvelgiant į plano 1.2 priemonės nuostatas. Ataskaitos apie VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės 2015–2017 m. korupcijos prevencijos programos 2015–2017 metų priemonių plano vykdymą neviešinamos.

- VšĮ Kauno klinikinės ligoninės interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“ buvo viešinama VšĮ Kauno klinikinės ligoninės korupcijos prevencijos 2015–2016 metų programa ir jos įgyvendinimo 2015–2016 metų priemonių planas, patvirtinti VšĮ Kauno klinikinės ligoninės direktoriaus 2015 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. 1V-131 t.y. VšĮ Kauno klinikinės ligoninės 2015–2016 metų programos įgyvendinimo 2015–2016 metų priemonių planas neatnaujintas atsižvelgiant į plano 1.2 priemonės nuostatas. Ataskaitos apie VšĮ Kauno klinikinės ligoninės korupcijos prevencijos 2015–2016 metų programos įgyvendinimo 2015–2016 metų priemonių plano vykdymą neviešinamos.

institucijų, kurios vertinamos kaip korumpuotos⁶, tačiau plano priemonės, kuriomis siekiama sudaryti sąlygas sistemaiškai mažinti ir šalinti neoficialiųjų mokėjimų sveikatos sistemoje atsiradimo priežastis neįgyvendintos plane nustatytais terminais⁷.

1.4. SAM nepateikė informacijos apie plano 4.3 priemonės⁸ vykdymo rezultatus, tačiau įvertinę Vyriausios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) interneto svetainėje pateiktą informaciją apie sveikatos priežiūros įstaigų nuodugnaus patikrinimo rezultatus⁹, manome, kad ši plano priemonė yra vykdoma ne visai tinkamai, kadangi 2016 m. lapkričio 14 – gruodžio 2 d. vykusio nuodugnaus patikrinimo metu VTEK nustatė, kad iš 10110 patikrintų medikų (patikrinta 61 ligoninė) 1134 medikai nustatyta tvarka viešųjų ir privačiųjų interesų nedeklaravo, o 1213 pateikė neišsamias viešųjų ir privačiųjų interesų deklaracijas.

1.5. Dalis plano priemonių, kuriomis siekiama ugdyti asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų patikimumą, lojalumą ir sąžiningumą (pavyzdžiui, plano priemonė 6.1¹⁰, 6.2¹¹ ir t.t.) nevykdomos arba nevykdomos plane numatyta apimtimi, todėl tikėtina, kad gali nepavykti plane numatyta apimtimi¹² sumažinti toleruojančių korupciją sveikatos priežiūros specialistų skaičių¹³.

1.6. Atskiros plano priemonės, kuriomis siekiama motyvuoti visuomenę elgtis sąžiningai, pranešti apie korupciją sveikatos sistemoje, nevykdomos¹⁴.

1.7. Atskiros plano priemonės, kuriomis siekiama didinti viešųjų pirkimų vykdymo sveikatos sistemoje skaidrumą, neįgyvendintos nustatytais terminais ir numatyta apimtimi¹⁵.

1.8. Atskiros plano priemonės, kuriomis siekiama įvertinti korupcijos prevencijos priemonių vykdymą ASPĮ, nevykdomos numatyta apimtimi¹⁶.

1.9. Iš SAM pateiktos informacijos turinio nėra aišku:

1) kokie rezultatai 2016 m. buvo pasiekti vykdant atskiras plano priemones, kurių vykdytojais paskirti sveikatos sistemos įstaigų vadovai (nepateikta informacija apie plano 6.3, 6.5 ir kitų priemonių vykdymą);

2) ar vykdant atskirus plano uždavinius 2016 m. buvo pasiekti numatyti kokybiniai rezultatai, kadangi:

3) ar pasiekti plane numatyti kokybiniai rezultatai vykdant plano 6 uždavinį „Ugdyti darbuotojų

⁶ Pavyzdžiui, tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2016“ duomenimis net 31 proc. apklaustųjų gyventojų miestų ir rajonų ligonines įvertino kaip „labai korumpuota“, poliklinikas – 23 proc. apklaustųjų gyventojų, Sveikatos apsaugos ministeriją – 29 proc. apklaustųjų gyventojų.

⁷ Pavyzdžiui, vykdant plano 1.9 priemonę (Neoficialių mokėjimų sveikatos sistemoje mažinimo ir šalinimo priemonių plano parengimas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje sudaryta darbo grupė iki 2016 m. balandžio 1 d. turėjo parengtas neoficialių mokėjimų sveikatos sistemoje mažinimo ir šalinimo priemonių planą t.y. nuo 2016 m. balandžio 2 d. turėjo būti pradėtas ir iki 2017 m. gruodžio 31 d. baigtas neoficialių mokėjimų sveikatos sistemoje mažinimo ir šalinimo priemonių plano įgyvendinimas, tačiau šiuo metu vyksta tik minėto plano tobulinimo darbai.

⁸ 4.3 priemonė Sveikatos sistemos įstaigų vadovų, kitų sveikatos priežiūros specialistų (gydytojai, odontologai ir farmacijos specialistai), dirbančių biudžetinėse ar viešosiose įstaigose, kontrolės, kaip jie laikosi Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų, vykdymas.

⁹ Prieiga per internetą: <http://www.vtek.lt/>.

¹⁰ 6.1 priemonė. ASPĮ vadovų, kitų sveikatos priežiūros specialistų (gydytojų, odontologų ir farmacijos specialistų), dirbančių biudžetinėse ar viešosiose įstaigose, mokymo „Elgtis taip, kad nepatekti į viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijas“ organizavimas.

¹¹ 6.2 priemonė. Sveikatos sistemos įstaigų darbuotojų patikimumo, lojalumo ir sąžiningumo ugdymo / mokymo bei pažangos vertinimo sistemos sukūrimas.

¹² Sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų, toleruojančių korupciją skaičius (visų medicinos darbuotojų procentais) – 2016 m. – 50 proc.; 2017 m. – 45 proc.; 2018 m. – 40 proc.; 2019 m. – 35 proc.

¹³ Pavyzdžiui, vykdant plano 6.1 priemonę, SAM Korupcijos prevencijos skyrius, kartu su VTEK, 2016 m. turėjo organizuoti 10 mokymų ASPĮ vadovams, kitiems sveikatos priežiūros specialistams, dirbantiems biudžetinėse ir viešosiose įstaigose tema „Elgtis taip, kad nepatekti į viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijas“, tačiau buvo organizuoti tik 3 tokio pobūdžio mokymai.

¹⁴ Pavyzdžiui, vykdant plano 7.1 priemonę iki 2016 m. gruodžio 31 d. turėjo būti sukurta socialinė reklama, skirta korupcijos prevencijai sveikatos sistemoje, tačiau iki 2017 m. vasario 14 d. priemonė nebuvo įgyvendinta.

¹⁵ Pavyzdžiui, vykdant plano 10.1 priemonę iki 2016 m. gruodžio 31 d. turėjo būti atlikta SAM pavaldžių ASPĮ maitinimo paslaugų pirkimo analizė, tačiau iki 2017 m. vasario 14 d. priemonė nebuvo įgyvendinta.

¹⁶ Pavyzdžiui, vykdant plano 12.2¹⁶ priemonę 2016 m. turėjo būti įvertintos 7 savivaldybių pavaldumo ASPĮ, tačiau buvo įvertintos tik 4 savivaldybių pavaldumo ASPĮ.

patikimumą, lojalumą ir sąžiningumą¹⁷;

4) ar pasiekti plane numatyti kokybiniai rezultatai vykdant plano 7 uždavinį „Motyvuoti visuomenę elgtis sąžiningai, pranešti apie korupciją“¹⁸ ir t.t.

2. Siūlome SAM 2017 m.:

2.1. Peržiūrėti ir esant poreikiui atnaujinti Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 metų programos ir jos priemonių plano nuostatas.

2.2. Imtis aktyvesnių veiksmų organizuojant, koordinuojant ir kontroliuojant Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 metų programos įgyvendinimą.

2.3. Informaciją apie Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 metų programos įgyvendinimą viešinti SAM interneto svetainėje¹⁹.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Arūnas Staknys, tel. (8 706) 63 321, el. p. arunas.staknys@stt.lt

¹⁷ ASPĮ, kurių vadovai, kiti sveikatos priežiūros specialistai, dirbantys biudžetinėse ar viešosiose įstaigose, buvo mokyti, kaip nepatekti į viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijas (vienetais) – 2016 m. – 10.

Mokymų, skirtų ugdyti ASPĮ darbuotojų atsparumą (nepakantumą) korupcijai, skaičius (vienetais) – 2016 m. – 2.

Sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų, toleruojančių korupciją skaičius (visų medicinos darbuotojų procentais) – 2016 m. – 50 proc.

¹⁸ Renginių, socialinių reklamų kampanijų, skirtų korupcijos prevencijai, skaičius (vienetai) – 2016 m. – 2.

Lietuvos gyventojų, manančių, kad iš jų prašoma ar tikimasi kyšio gaunant asmens sveikatos priežiūros paslaugas (visų Lietuvos gyventojų procentais) – 2016 m. - 27 proc.

¹⁹ Iki 2017 m. vasario 14 d. SAM interneto svetainėje nebuvo viešinama jokia informacija apie Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 metų programos įgyvendinimą.